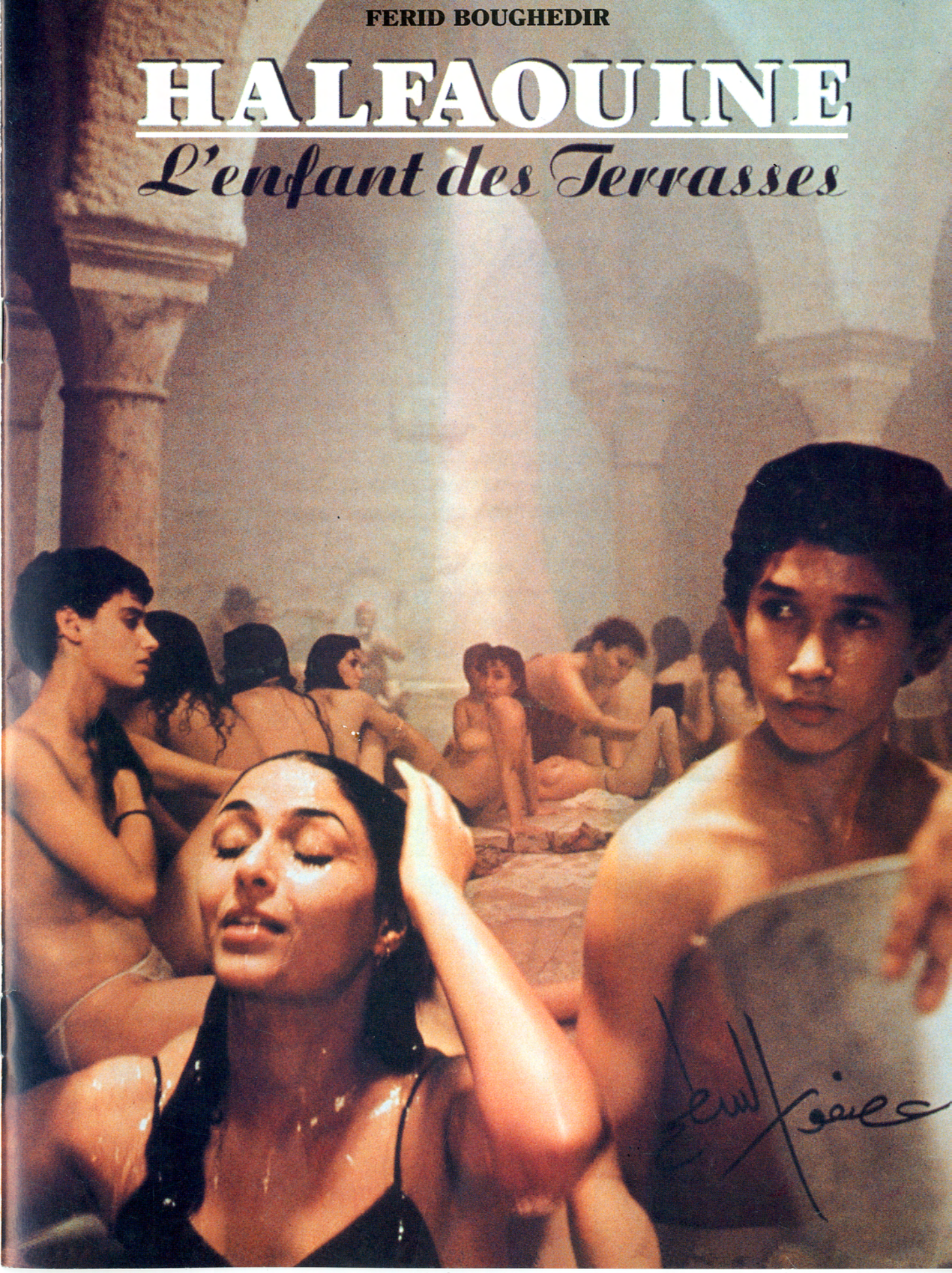

FERID BOUGHEDIR

HALEAOUINE

L'enfant des Terrasses

Halfaouine - bag sløret

Tekst udarbejdet af:
Rita Agesen

Lay out:
Børge Nielsen

P.R:
Palle Vedel

Tryk:
B.M. Offset

Filmen er importeret
med støtte fra:
EFDO
ESPACE VIDÉO
EUROPÉEN
samt DANIDA

Projektkoordinering:
SPOR
Palle Vedel
Helle Toft Jensen

Udlejning:
Statens Filmcentral

Hovedkontoret
Vestergade 27
1456 København K.
33 13 26 86

Jyllandskontoret
Lundingsgade 33
8000 Århus C.
86 13 28 00

Udgivet af:
Statens Filmcentral 1992

SFC
STATENS FILMCENTRAL

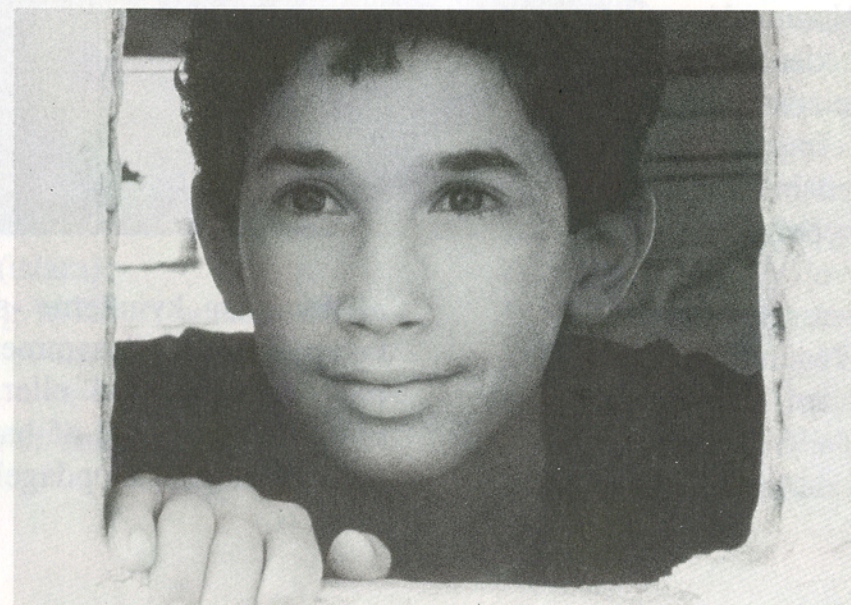
HALFAOUINE

bag sløret

"I disse tider, hvor klichéerne om den arabiske kultur er mere upræcise end nogensinde, ønsker jeg at fortælle om det samfund, hvor jeg har mine erfaringer fra. Det er et rigt og ømt samfund, hvor humoren og erotikken hele tiden er til stede, på samme måde som tolerancen - noget man i dag kan have sine vanskeligheder med at få pointeret..

Nogle mennesker vil låse os fast ved at rette blikket tilbage mod middelalderen og indskrænke vores liv med tabuer og af og til fanatisme. En fanatisme som kan tilbyde en tryk identitet for dem, som føler, de ikke hører hjemme nogen steder. Andre, blandt dem mig selv, vil tværtimod forsøge at frigøre mennesker."

Ferid Boughedir

Denne varme, sensuelle film fra Tunesien giver et indblik i en 12 årig drengs liv og hverdag i et muhammedansk samfund. Noura, som drengen hedder, bor i et gammelt arbejderkvarter (Halfaouine) i centrum af hovedstaden Tunis. Tidsrammen er instruktørens egen barndom i 60'erne. Men filmen er på mange måder tidløs, fordi den beskæftiger sig med barndom, seksualitet og pubertetsfølelser på en meget åben og humoristisk måde. Man får en oplevelse af, at Nouras følelser ikke er så forskellige fra en hvilken som helst 12 årigs i et hvilket som helst andet land. Filmen bliver spændende for os i et protestantisk, nordeuropæisk land, fordi det er nogle andre rammer og begrænsninger, som den arabiske kultur og den islamiske religion sætter for Nouras spirende seksualitet.

"Drengen fra tagterrasserne", som er filmens franske undertitel, udtrykker hvordan Noura kan slippe ud i friheden. Han kan altid flygte over de flade tage, væk fra faderens tyranni i den indelukkede gård. Heroppefra kan han også opleve verden, uden selv at blive set. Det er nogle få vigtige dage i Nouras liv, vi følger, hvor han forlader barndommen og moderens lukkede kvindeverden. Undervejs får vi de mest overraskende

indtryk af livet bag facaden i dette arabiske bykvarter, hvor privatlivet leves bag mure i lukkede gårde og værelser uden vinduer til gaden.

I løbet af disse få dage i skoleferien, forsøger Noura at leve op til to større drenge og deres interesse for pigerne. Nouras egne interesse for det andet køn er i fuld udvikling, og han prøver at score point hos de andre drenge, ved at komme med detaljerede beskrivelser af alle de nøgne damebryster han har set i det tyrkiske bad (hammam), hvor han får lov at komme sammen med sin mor, mens han stadig betragtes som et uskyldigt barn.

Men til sidst går det galt. Han har lovet Moncef og Mounir, at finde ud

af hvordan kvinderne ser ud under taljen. Da de allesammen dækker sig med en vaskeklud eller en vandøse, når de kommer ud af badet, er Noura nødt til at gå på opdagelse i de indre

gemakker, hvis han vil se mere end bare bryster. Han bliver så opslugt af et syn af en kvinde, der er ved at afsløre yndighederne, at han ikke opdager badeassistenten, og under råben og skrigen bliver han smidt ud af "paradiset".

Mændenes verden er anderledes hård. Faderen slår ham og forsøger at lære ham grundbegreberne for en mands opførsel: For det første: en mand græder ikke. For det andet: en mand hænger ikke i kvindernes skørter.

Omkring Noura er der et levende mylder af mennesker, og man følger det liv de lever i familien og i kvarterets småbutikker. Filmen har mange facetter af et arabisk/muhammedansk hverdagsliv, som det udfolder sig for almindelige mennesker i en stor nordafrikansk by. Derfor er den velegnet som *baggrund* og *udgangspunkt* for en række emner i undervisningen i de større klasser i folkeskolen (5-6 klasse og opefter) og for gymnasie- og HF elever.

STIKORD FOR EMNER TIL UNDERVISNING OG DISKUSSION.

1. Pubertet.
2. Religion (islam)
3. Mænds og kvinders adskilte hverdagsliv i et muhammedansk samfund.
4. Kvinder i et muhammedansk samfund.

5. Den islamiske fundamentalisme eller demokratisk udvikling.

1. PUBERTET.

I starten af filmen står Moncef og Mounir og kommer med tilråb til de tilslørede, jævnaldrende piger, der kommer for at handle på markedet. Pigerne er ret så bramfrie i deres svar. Da de spørger en af dem, om hun vil med til stranden, svarer hun, at de kan gå ad helvede til og blive solbrændte der. Det ville også være utænkeligt for hende at følges med et par jævnaldrende drenge til stranden. Det gør piger ikke i en arabisk kultur. Drengene har det mere frit. Noura og hans kammerater har ingen pligter, de drysser bare rundt og ser på piger. Det man kan se for slørene. De mørke kohl-malede øjne mest. Pigerne har til gengæld mange pligter fra de er helt små. Mens Noura højst kan drive det til at løbe ærinder for skomageren eller en kvindelig slægtning, efter de "forbudte" ting, såsom øl, vin eller cigaretter.

Noura er styret af sin vågnende seksualitet. Han bruger sin status som "barn endnu" til at overhøre, hvad kvinderne taler om og til at belure dem i badet og når de vasker tøj. Som "barn endnu" skal han hente den kvindelige slægtnings BH på tørresnoeren. Oh fryd. Han stjæler én til vennerne. Men den lugter ikke af kvinde, kun af vaskemiddel. Selv om

Nouras vågnende seksualitet ikke er væsensforskellig fra hvordan pubertetsbørn i andre kulturer oplever den, er der forskel på hvordan den må komme til udtryk i en islamisk kultur, og i vores del af verden. Da Noura bliver grebet i at lure på skomagerens lille affære med en smuk dame, banker hans far ham, under overværelse af Nouras religiøse vejleder. Noura bliver slået under fodsålerne med en kæp, indtil husets kvinder redder ham, og får dysset den ophidsede far ned.

2. RELIGION. ISLAM.

I filmen er Islam forholdsvis usynlig. Det religiøse ligger mere som de kulturelle normer, der skal følges. Det der er så oplivende ved filmen er også, hvordan instruktøren viser alle de menneskelige svagheder. Hykleriet, dobbeltmoralen, hvordan man på trods af islams forskrifter, drikker spiritus, begår utugt, faderens pornoblade o.s.v. I det hele taget har et herligt liv med mange fornøjelser.

Noura og familien har en religiøs vejleder, Sheikh Mokhtar, som er med ved faderens afstraffelse af Noura. Han prøver også at uddrive onde ånder hos den kvindelige slægtning, som lider af nervøse kramper. Der er seksuelle undertoner i hendes forhold til ham. Mokhtar er også med i ritualerne omkring Nouras lillebrors omskæring.

Islam kom til Nordafrika, og dermed også til det nuværende Tunesien, med

arabernes erobring af området i slutningen af 600-tallet. Der er rundt regnet 100 millioner afrikanere i Nordafrika, som bekender sig til islam. Den islamiske verdens år 0 er vores år 622. Det er det år, hvor Muhammed, Allahs profet, måtte flygte til Medina. Koranen er en nedskrivning af Allahs formål med mennesket og verden, som han åbenbarede for Muhammed.

Koranen er mere end en religiøs bog, den er fuld af juridiske og praktiske forskrifter. Den har igennem tiderne også været udsat for mange forskellige fortolkninger.

Mange steder i den arabiske verden er der i dag konflikter mellem en mere åben og nutidig version af islam, og islamiske fundamentalistiske religiøse partier og stater. Det er bl.a. det

filmens instruktør peger på i det indledende citat, hvor han siger, at på trods af tabuernes genopståen og de eksisterende klichéer og dogmer, vil han gerne beskrive, hvordan livet også kan være.

3. MÆNDS OG KVINDERS ADSKILTE VERDENER.

Oplever vi i filmen gennem Nouras færd. Der er mange dejlige, sjove episoder, som viser, at kvinderne i hvert fald ikke keder sig i deres almindelige liv, som mest foregår i husene og de åbne gårde. Husene har ingen vinduer mod gaden, men til gengæld kan kvinderne holde komsammen i gården uden at blive forstyrret af de mænd, som de ubarmhjertigt og højt leende snakker så meget om. Der er en scene fra Nouras gård, hvor kvinderne sammenligner mænds seksuelle udrustning med forskellige grønsager. Da så Nouras far samtidig dukker op med en kurv fuld af grønsager til moderen, vil jubelen ingen ende tage.

Til festen, hvor lillebroderen skal omskæres, spiser kvinderne og mændene hver for sig. Det giver kvinderne mulighed for at smide sløret.

De danser også hver for sig. Mændene er ude i gården og kvinderne inde i huset.

I familien er der ingen skarpe grænser, det er kun hvis der kommer fremmede mænd, at adskillelsen opretholdes, og at kvinderne tilslører sig. Nouras mors

kusine bryder alle normer, til stor fortrydelse for Nouras far, som helst vil smide hende ud. Hun bor hos familien, da hun er fraskilt. Hendes mand har krævet skilsmisse, fordi hun har nægtet at bære slør.

Hun er også et symbol på den frihedstrang, som bl.a. kommer til udtryk i skomagerens sang om den lille fugl, der flyver op over tagene og væk.

4. KVINDER I ET MUHAMMEDANSK SAMFUND.

Det er et nuanceret billede, filmen viser af kvindernes liv i modsætning til den vante opfattelse vi i vesten har af den undertrykte arabiske kvinde.

Under slørene og de vide gevandter har de arabiske kvinder det slet ikke så værst med sig selv og deres egen krop. I de senere år har den politiske virkelighed i Tunesien bragt kvindernes undertrykkelse frem i lyset.

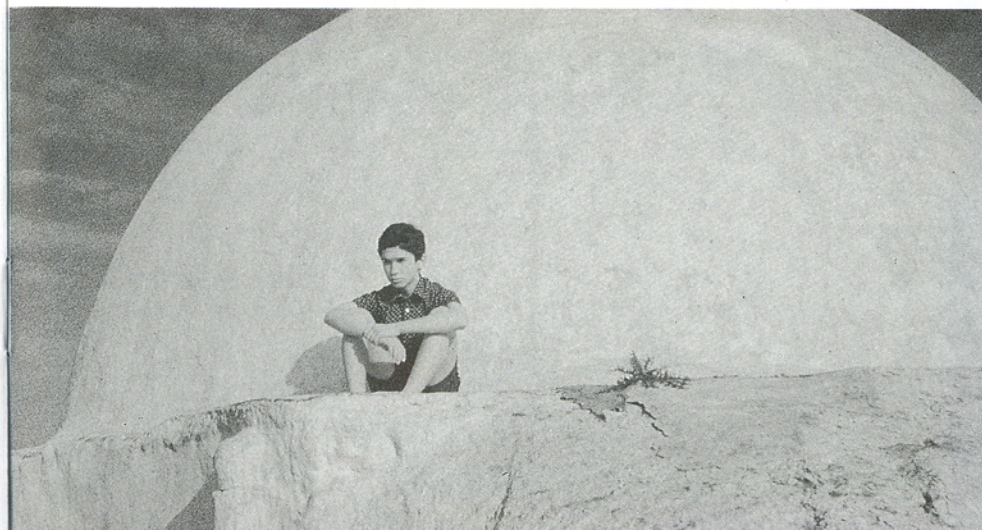
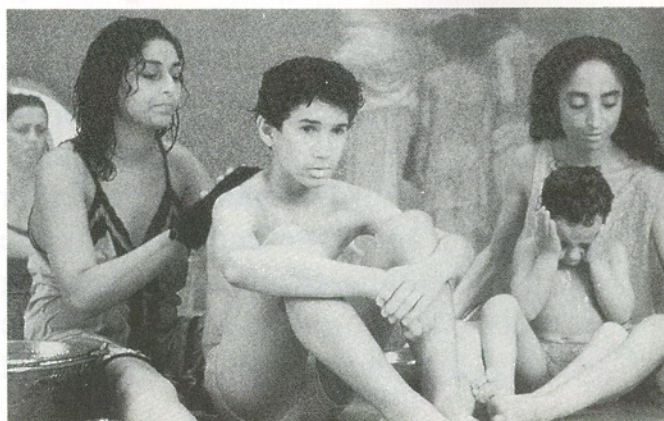
I 1989 ville regeringen forbyde HIJAB - tørklædet eller sløret, som skal dække kvindens hår og ansigt. Det blev ikke gennemført. Den tidligere præsident, som havde magten til 1987, ville også forbyde HIJAB. Det siges, at han gentagne gange rev sløret af kvinder på offentlige pladser med ordene: "Hvordan kan man gøre fremskridt, med restriktioner, der hører middelalderen til".

Kvindernes tilsløring bliver som regel forbundet med undertrykkelse. Koranen siger ikke meget om brug af slør. Et sted står der: "Og sig til de

troende kvinder...at de skal trække deres hoveddække sammen om deres bryster og ikke åbenbare deres skønhed, undtagen overfor deres ægtemænd...eller børn, som ikke har nogen forståelse af kvindens nøgenhed..." (Sura Al Ahzab 33 vers 60).

En muhammedansk (mandlig) feminist kom i 1928 til den konklusion, at kvinder bedre er i stand til at kontrollere deres seksualitet end mænd, og følgelig er sløret en beskyttelse af mænd (mod deres egen seksualitet).

Henny Harald Hansen (en dansk antropolog, som har forsket i arabiske kvinder i mange år) siger: "Sløret var oprindelig islam fremmed. Araberne lærte først sløret at kende ved erobringen af Syrien.... I oldtidens Mesopotamien har sløret altid været den ærbare kvindes privilegium, i modsætning til skøgen, der skulle vise sit hår utildækket... Inden for denne kultur var det desuden skik og brug, at hovedparten af samfundets kvinder førte en fra det offentlige liv tilbagetrukket tilværelse. Denne attitude tillige med hovedsløret overtog araberne som statussymbol.

5. DEN ISLAMISKE FUNDAMENTALISME ELLER DEMOKRATISK UDVIKLING.

I filmen bliver skomageren arresteret af det hemmelige politi. Han har ændret et politisk slogan på en mur, og skrevet noget imod præsidenten.

Vi ser også et glimt af nogle strejkende arbejdere i optog.

Tunesien har været selvstændigt siden 1956. Det var ikke så blodig en selvstændighedskamp med Frankrig, som den Algeriet oplevede.

Det har været en et-partistat lige siden. Indtil 1987 regerede den vestligt orienterede præsident Bourguiba mere og mere diktatorisk. I tresserne, hvor filmen udspiller sig har der allerede været oprør mod hans enevældige styre. Skomageren var ikke den eneste, der kom i fængsel.

Den nuværende præsident Ben Ali kom til magten ved et kup, men i 1990 blev der dannet et flerpartisystem i Tunesien. Demokratibevæ-

gelsen er i store vanskeligheder, og tilslutningen til det fundamentalistiske parti Ennahda (som betyder genfødsel) er voksende. Regeringspartiet vil ikke give dette parti lov til at stille op til valg. I Tunesien ser man altså det samme fænomen som i mange andre arabiske lande;

som protest mod en vestlig udvikling og afhængighed, opstår fundamentalistiske partier, hvis ideologi udspringer af strenge fortolkninger af den islamiske religion.

Med filmen har vi fået lov at se en anden udgave af et islamisk samfund end den vi oftest støder på i massemedierne.

FORSLAG TIL LITTERATUR:

- Anders Jerichow: "Arabiske stemmer". Samleren. København 1991
- Eriksen, Mikkelsen og Palmberg: "Afrika i kort og tal". Mellemfolkeligt Samvirke 1986.
- Birgitte Rahbek Pedersen og Jeppe Sinding Jensen: "Islam, at hengive sig til Gud". Kontakt nr. 3 - 1988 / 89.
- Henny Harald Hansen: "Islams kvinder i den nære orient". Mellemfolkeligt Samvirke 1967.
- Fatima Mernissi: "Myten om sløret". Kontakt nr. 4 - 1991 / 92

Halfaouine - bag sløret

Tunesien - Frankrig 1990

Originaltitel:
Halfaouine
L'enfant des Terrasses

Instruktør:
Ferid Boughedir

Manuskript:
Ferid Boughedir

Fotograf:
Georges Barsky

Lyd:
Hechmi Joulak

Klip:
Moufida Tlatli

Musik:
Anouar Braham

Medvirkende:
Selim Boughedir
Mustapha Adouani
Rabia Ben Abdallah
Mohamed Driss
Hélène Catzaras
Fatma Ben Saidane
Carolyn Chelby

Producent:
Cinetelefilm
Scarabee Films
France Media
La Radio Television
Tunisienne
La Sept
Westdeutscher Rundfunk

~~Leul/ies~~